

Isten hallgatása és a hívő

Időpont: Szentháromság utáni 10. vasárnap, 1955. augusztus 14.

Alapige: Habakuk 2:1-4.

Őrhelyemre állok, és megállok a bástyán, és vigyázok, hogy lássam, mit szól hozzám, és mit feleljek én panaszom dolgában. És felele nékem az Úr, és mondá: Írd fel e látomást, és vésd táblákra, hogy könnyen olvasható legyen. Mert e látomás bizonyos időre szól, de vége felé siet és meg nem csal; ha késik is, bízzál benne; mert eljön, el fog jőni, nem marad el! Ímé, felfuvalkodott, nem igaz ő benne az ő lelke; az igaz pedig az ő hite által él.

Habakuk próféta nagy terhet hordoz. Így is kezdődik a könyve: "A teher, amelyet Habakuk próféta látott." A teher, amit hordoznia kell, közteher és mégis egyedül kell hordoznia. A látóhatáron sötét viharfelhők gyülekeznek. A káldeusok törnek előre villámgyorsan, pusztulással fenyegetve országot, hazát, nemzetet, egyházat és egyeseket. A próféta nem néz rémülettel a közelgő vihar felé. Isten kezéből tudja fogadni azt is. Imádságában így szól Istenhez: "Nem veszünk el! Ítéletre rendelted őt /tudniillik a kaldeai népet/, óh Uram, fenyítőül választottad őt, én erősségem!" /1:12. v./ Istentől kapja ezt a vigasztalást, aki látomásban kegyelmesen megmutatja neki, hogy a felfuvalkodott kaldeai elpusztul majd, de Isten igaz népe hite által élni fog. /4. v./

Mindebből azonban most még semmi sem látszik, illetve pont az ellenkezője látszik. A káldeusok törnek előre. Nincs emberi hatalom, mely meg tudná állítani őket, Isten szabadítása pedig késik. Szorongó szívvel kiált a próféta Istenhez: "Tisztábbak szemeid, hogysem nézhetnéd a gonoszt, és a nyomorgatást nem szemlélheted: miért szemléled hát a hitszegőket? És hallgatsz, mikor a gonosz elnyeli a nálánál igazabbat?!" /1:13./ Mindig nehéz idők azok, mikor Isten hallgat, sem nem szól, sem nem cselekszik.

1. Mikor Isten hallgat, az a hívőnek is fáj.

"Őrhelyemre állok és megállok a bástyán, és vigyázok, hogy lássam, mit szól hozzám, és mit feleljek én panaszom dolgában" /1. v./ – így kezdődik a mai szent lecke. A prófétának tehát panasz van. Sőt, 1:3-ban arról beszél, hogy pere és versengése támadt. Mi az, ami fáj neki? Az, hogy Isten késik, várat magára. Tudja ő s tudjuk mi is jól, hogy Isten malmi lassan örölnék, lélegzete nem a sietős ember kapkodó, gyors, szaggatott lihegése, hanem a ráérő ember hosszú, nyugodt, észrevétlen lélegzése. Isten órájának sétálója lassan jár és nagyokat leng. A hívő ember be is állítja magát a várakozásra /Lüthi/, mégis valahányszor ez a jól

ismert igazság a mi életünkben válik valóra, nagyon tudunk szenvedni alatta. Sokszor az az érzésünk, mintha valami nagy úr várakoztatna meg minket hivatala előszobájában, hogy ezzel is értésünkre adja fölöttünk álló magas méltóságát. Elméletileg tudjuk mi jól, hogy Isten nagyobb, mint az ember, hogy mi Előtte a teljes jogtalanság állapotában vagyunk, nyomorúságunkra nem köteles megindulni, könyörgő szavunk elől joga van bedugni a fülét, még szinte elé sem köteles engedni minket, mert mi csak azt érdemeljük, hogy kidobasson bennünket. Isten akkor szól, amikor akar és azt cselekszi, amit jónak lát. Mindennek az eszünkbe juttatása mégis fájó megalázás.

Mikor Isten hallgat, nemcsak a megváratásban rejlő megaláztatás fáj az embernek, hanem maga a várakozás is. Várni nehéz. Különösen akkor, mikor nemcsak rólam van szó, hanem az egyéni sorson túlmenő horderejű kérdésekről is: a népemről, hazámról, nemzetemről, családomról, embertársaimról, sőt Isten ügyéről. Ilyenkor támadnak meg a kételyek s ezek rendkívül meg tudnak gyötörni.

Hát még ha egyedül kell várnunk! A próféta is egyedül áll a vártán, mint a magános őrszem. Senki sem vár vele. A többiek talán még ki is nevetik várakozásáért, mint valamikor a bárkaépítő Nőét és a Sodomából menekülésre sürgető Lótót.

Ne szégyelld, csak vidd Isten elé panaszodat. El ne felejtsd azonban, hogy kétféle panasz fordul elő olyankor, mikor hallgat Isten. Az egyik a hívőé, aki Istennek panaszskodik, a másik a hitetlené, aki Isten ellen panaszskodik. Keresztelő János kételkedő panaszával Jézushoz fordult és Tamás sem hagyta el kételkedése miatt a tanítványok körét. Mikor Isten hallgat, menj még közelebb Hozzá!

2. Mikor Isten hallgat, a hívő az ígébe kapaszkodik.

Így folytatja tovább a próféta fájdalmas terhe sorsának leírását: "És felele nékem az Úr, és mondá: Írd fel e látomást, és véd táblákra, hogy könnyen olvasható legyen. Mert e látomás bizonyos időre szól, de vége felé siet és meg nem csal; ha késik is, bízzál benne; mert eljön, el fog jőni, nem marad el!" /2-3. v./ Isten tehát feleletet, látomást, üzenetet, azaz ígét ad a fájó szívű prófétának s azt parancsolja, hogy tegye azt időtálló módon közhírré. Ne csupán szálló szóval mondja el. Ne viaszlapra írja fel, amiről egy mozdulattal le lehetne törölni, se papiruszra, ahonnét le lehetne mosni, hanem vesse rá kőtáblára, hogy időtlen-időig megmaradhasson. Ezt a kőtáblát azonban ne dugja el valami rejtekhelyre, ahonnan csak akkor venné majd elő, ha Istennek arra írt ígérete majd beteljesedik s ő ezzel a kőtáblával igazolná majd Isten ígéjének és ígéretének megbízhatóságát. Ezt a kőtáblát az élet legforgalmasabb helyére kell felállítani, ahol sokan járnak. Kálvin e hely magyarázatánál arra gondol, hogy a

templomban kellett ezt a táblát felállítani, mások inkább a piacra gondolnak. Ezenkívül jó nagy betűkkel kell rávésni az ígét, hogy a csak futólag arra menők is el tudják olvasni.

Mindezzel Isten meg akarja könnyíteni a hívőnek azt, hogy az Ő ígétébe tudjon kapaszkodni terhes időkben is. Isten ugyanis mindezzel bizonyosságot tesz arról, hogy Őt köti az ígéje és ígérete. Mint valami váltót, úgy adja ígétjét és ígétét az emberek kezébe. Nem röppenő szóban, hanem megmaradó betűben, minden fenntartás nélkül, minden kockázat vállalásával. Csak azt nem mondja meg, hogy mikor váltja be ígétének váltóját. Mindennek megvan a maga rendelt, bizonyos ideje. Akkor eljön megakadályozhatatlanul. Ez az idő teljessége, ezt azonban emberi spekuláció ki nem számíthatja, emberi türelmetlenség elő nem írhatja és ki nem kényszerítheti.

Ha Isten maga így néz az Ő ígétére, szabad-e akkor nekünk kételkedni abban, hogy Ő célja felé vezeti a világtörténelmet minden ellenkező látszat és rejtély dacára is? A hit Isten ígéje mellett való állhatatos megállás, kapaszkodj hát belé, mikor az élet viharzó tengerén minden elsüllyedni látszik!

3. Mikor Isten hallgat, a hívő sokszor új kijelentést szeretne.

A próféta is sóvárogva vágyakozik valami új kijelentés után. Ezért áll fel őrhelyére s vigyázva fülel, mit szól hozzá Isten panasza dolgában. Miért kér és vár új kijelentést? Hát a régi nem elég? Elégnek kellene lenni. Isten nem is ad neki új kijelentést, csupán a régi ígét adja új fogalmazásban, mikor így szól: "Ímé, felfuvalkodott, nem igaz őbenne az ő lelke; az igaz pedig az ő hite által él." /4. v./ Mikor pedig elrendeli ennek az ígének kőtáblára vésését és közhírré tevését, világosan megmutatja, hogy a régi ígével meg kell elégednünk s nem kellene új kijelentést várnunk.

Be is kell látnunk, hogy új kijelentés várása mindig takar valami hitetlenséget, vagy legalábbis kishitúséget s lényegében nem más, mint jelkívánás. Új ígét várunk annak jeléül, hogy Isten továbbra is tartja régi ígétét. Tulajdonképpen szégyenkeznünk kellene azon, hogy egy új ígének jobban hiszünk, mint a réginek, de a valóság mégis az, hogy a várakozás nehéz ideje alatt valamiképp meginog bennünk a régi ige hitele s vágyódunk annak valami új kijelentéssel való megerősítése után.

Isten az Ő csodálatos irgalmából megértéssel fogadja ezt a mi nyomorúságunkat. Mikor Gedeont kirendeli népe szabadítójául s Gedeon az ige mellé valami jelt is kíván bizonyosággal, Isten kétszer is ad jelt a hitetlenkedő Gedeonnak. /Bírák 6:36-40./ Tamásnak is megmutatja Jézus a testén a sebhelyeket, hogy hitében megerősödjék. /Ján. 20:27./ Isten ugyanis különbséget tesz hívő és hitetlen jelkívánás közt. A hívő azért kíván jelt, mert még

jobban szeretne hinni, a hitetlen pedig azért, mert ürügyet keres a hitetlensége igazolására. Ebből azonban nem szabad törvényt csinálnunk. Nincs jogunk új ígét követelni. Azért, ha nem kapsz, legyen elég a régi! Ha ingadozik a hited, vedd elő a táblát, vedd elő a régi ígét s olvasd újra meg újra addig, míg újra meg nem elevenedik előtted s meg nem erősödik tőle a hited!

4. Mikor Isten hallgat, a hívő Krisztus keresztjébe fogódzik.

Ez a mai ó-testamentomi ige új-testamentomi folytatása. A mai szent lecke utolsó mondatának: "Az igaz pedig az ő hite által él" tudniillik új-testamentumi folytatása is van, sőt reformátori is. Ez az ige lett Pál apostolnak és Luthernek nemcsak kedves, hanem alapvető fontosságú igéje is. Ezen épült fel egyházunk sarkalatos tanítása: a hit által való megigazulás tana. Habakuknál ez az ige még inkább a hit teherhordozó erejének magasztalása, és bizonyágtétel arról, hogy a hívő át tudja vészelní Isten hallgatását és ítéletének viharját. Pálnál és Luthernél szírmokra bomlik már ez a drága bimbó s ezekre a tételekre feslik szét: A hit Krisztusba, Isten Fiába, a mi Megváltónkba vetett hit. Ez által a hit által igazul meg az ember. Az így megigazult ember hite által él. Ez a hit az igazi, terhes időket is hordozni tudó erő.

Nehéz az élet? Viharfelhős az ég? Késik a segítség? Hallgat az Isten? Fogóddz a Krisztus keresztjébe! Ez a kereszt volt Isten legnagyobb ígérete. Egyben a legrégebbi is. Évezredek múltak el, míg elérkezett az idő teljessége és beteljesedett a váltság ígérete. Aki így számon tartja ígéretét s aki ilyen áldozatra képes annak valóra váltságáért, hogy egyszülött Fiát is hajlandó halálra adni érte, annak minden ígérete igen és ámen. Ma is. Ámen.